



ŽMOGAUS TEISIŲ STEBĖJIMO INSTITUTAS
HUMAN RIGHTS MONITORING INSTITUTE

Didžioji g. 5, LT-01228, Vilnius. Tel. (5) 23 14 681 Faks. (5) 23 14 679. El. p. hrmi@hrmi.lt
www.hrmi.lt

**Šiandien Panevėžio rajono apylinkės teismui teikiamas ieškinys dėl Dalios Budrevičienės
atleidimo iš darbo**

2006 04 24

Šiandien Dalia Budrevičienė ir jos atstovas žmogaus teisių stebėjimo instituto valdybos pirmininkas advokatas Kęstutis Čilinskas Panevėžio rajono apylinkės teismui įteikia ieškinį dėl darbo sutarties nutraukimo pripažinimo neteisėtu, išmokos ir kompensacijos už priverstinės pravaikštos laiką priteisimo.

Kartu su D. Budrevičiene ieškinį įteiks Žmogaus teisių stebėjimo instituto valdybos pirmininkas, advokatas Kęstutis Čilinskas. Jis, vykdydamas Instituto įsipareigojimą teikti pagalbą D. Budrevičienei, gina iš „Krekenavos agrofirmos“ atleistos darbuotojos teises.

D. Budrevičienės ir K.Čilinsko pasirašytame ieškinyje nurodoma, kad D. Budrevičienė dirbo AB „Krekenavos agrofirma“ gaminių skyriaus formuotojos pareigose. 2006 m. vasario mėnesio pabaigoje gyventojų susitikime su šios bendrovės akcininku, valdančiosios Darbo partijos vadovu V. Uspaskich ieškovė pasiskundė dėl to, kad bendrovėje dalis atlyginimo mokama vokeliuose. Apie tai informaciją pateikė žiniasklaida. Dėl ieškovės iškelto nelegalaus darbo užmokesčio mokėjimo bendrovėje Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos Panevėžio skyrius pradėjo ikiteisminį tyrimą, bendrovėje atliko kratas, paskyrė ekspertizę. Pradėjus tyrimą, atsakovas ėmė mokėti ieškovei tik oficialiąją dalį atlyginimo - apie 500 litų per mėnesį. Jos finansinė padėtis pasunkėjo ir Pilietinės visuomenės institutas paskyrė ieškovei pašalpą.

2006 kovo mėn. 21 d. bendrovės vadovybė D. Budrevičienei pasiūlė išeiti iš darbo geru ju, už tai žadant kelių mėnesių uždarbio kompensaciją. 2006 kovo mėn. 22 d. ieškovė pranešė, kad su tuo nesutinka. 2006 kovo mėn. 23 d. ieškovė buvo iškviesta į direktoriaus L. Grikšo kabinetą, kur psichologinio spaudimo pagalba buvo priversta pasirašyti, kad susipažino su dokumentu, kuriame buvo kaltinimai ieškovei, vėliau perrašyti į įsakymą dėl atleidimo.

Direktorius Linas Grikšas 2006 kovo mėn. 24 d. įsakymu nurodė Dalią Budrevičienę dėl šiurkštaus darbo pareigų pažeidimo nuo 2006 metų kovo 24 d. atleisti iš darbo.

Ieškovė ir jos advokatas ieškinyje nurodo, kad ieškovė atleista iš darbo drausminės nuobaudos taikymo tvarka, tarsi padariusi darbo pareigų pažeidimą, o iš tikrųjų įsakyme kaltinama tuo, kad bendravo su žiniasklaida, kurioje neva skleidė prasimanymus, tuo, kad neva neteisėtai paėmė paramą iš Pilietinės visuomenės instituto ir tuo, kad neva atskleidė ikiteisminio tyrimo duomenis, tuo pačiu skleisdama prasimanymus, žeminančius įmonės vardą.

Ieškinyje nurodoma, kad pagal Darbo kodeksą atleisti iš darbo, motyvuojant, kad darbuotojas šiurkščiai pažeidė darbo drausmę, galima, jei darbuotojas pažeidžia būtent darbo tvarką. Tuo tarpu D. Budrevičienė atleista iš darbo už veiksmus, priskiriamus ne darbo drausmės sričiai, o asmens konstitucinių teisių ir laisvių sričiai, o taip pat civilinės teisės ir baudžiamojo proceso sričiai.

Ieškinyje pažymima, kad dėl ieškovės iškeltų faktų buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas, o nebuvo taip, kaip kaltinama įsakyme - pradėtas tyrimas, kurio duomenis apie nelegalų darbo užmokestį D. Budrevičienė garsino. Tačiau net jei D. Budrevičienė ir būtų paskleidusi ikiteisminio tyrimo duomenis, agrofirma nėra įstatymo įgaliojta vykdyti prokuroro funkcijų ir taikyti sankcijas, teigia ieškovė ir jos advokatas.

Ieškinyje nurodoma, kad kaltinimas dėl prasimanymų, žeminančių įmonės vardą, skleidimo yra nepagrįstas, nes pradėtoje baudžiamojoje byloje nėra nutarimo, kuriuo ieškovės nusiskundimai būtų pripažinti prasimanymais. O agrofirma neturi įgaliojimų priiminėti sprendimus šiuo klausimu. Be to, Darbo kodeksas numato, kad garbės ir reputacijos klausimai priskiriami ne darbo drausmės, o civilinių teisinių santykių sričiai.

Ieškinyje D. Budrevičienė ir advokatas K.Čilinskas nurodo, kad įstatymai nedraudžia piliečiams, taigi - ir ieškovei, bendrauti su nevyriausybine organizacija ir gauti paramą. Tai yra jos asmeninio pasirinkimo, o ne darbo santykių dalykas. Konstitucija ir Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencija draudžia kištis į žmonių asmeninį gyvenimą bet kam, įskaitant ir darbdavį. Darbo sutartimis su darbuotojais atsakovas neįgyja teisės tvarkyti visą darbuotojo gyvenimą - privatų ar visuomeninį ir kelti darbuotojams reikalavimus, nesusijusius su darbo pareigomis, teigiama ieškinyje.

Ieškovė neskleidė prasimanymų. Ji pasakojo tai, ką jautė ir matė: ji gaudavo iš atsakovo dalį darbo užmokesčio vokeliuose, parsinešdavo juos namo, tuos vokelius matė šeimos nariai, teigiama ieškinyje.

D. Budrevičienė ir jos advokatas nurodo, kad bendrovė pažeidė ieškovės teisę pasiaiškinti dėl jai teikiamų kaltinimų ir neteisėtai paskyrė drausminę nuobaudą be pasiaiškinimo. Bendrovės vadovybė atleidimo iš darbo išvakarėse spaudė D. Budrevičienę, kad pasirašytų, jog susipažino su kažkoku dokumentu. Tačiau D. Budrevičienei pasirašius, tą dokumentą pasiliko sau ir vėliau jį pavadino reikalavimu pasiaiškinti. Ieškinyje teigiama, kad neduodama darbuotojai to dokumento, bendrovė pasiliko galimybę jį taisyti ir pildyti.

Ieškinyje pažymima, kad pagal įstatymą reikalavimas pasiaiškinti turi būti įteikiamas darbuotojui, jis turi būti konkretus ir jame turi būti nustatytas protingas terminas pasiaiškinimui. Tuo tarpu net ir tikint Bendrovės versija, D. Budrevičienei buvo suteiktas tik vienas vakaras pasiaiškinimui iš atminties, neturint reikalavimo, ir dėl kaltinimų, kurie apima ištisą sistemą veiksmų, atliktų per mėnesį - nuo baudžiamosios bylos iki bendravimo su spauda.

Kadangi atleidimu akivaizdžiai ir grubiai buvo pažeista nustatyta tvarka, todėl, teigia ieškinyje advokatas K.Čilinskas ir D. Budrevičienė, darytina išvada, kad atleidimo iš darbo motyvas nebuvo darbo įstatymų laikymosi užtikrinimas. Priešingai, atleidimo įsakymas visiems įmonės darbuotojams, kurie, gal būt, svarsto pasakyti tiesą baudžiamojoje byloje, yra įspėjimas, kad tas darbuotojas, kuris pasakys, kad gavo dalį atlyginimo vokeliuose, kas bandys prašyti nevyriausybinių organizacijų ar žiniasklaidos pagalbos, bus, kaip ir D. Budrevičienė, pripažintas kaltu ir atleistas iš darbo.

Todėl, teigiama ieškinyje, bendrovė, atleisdama iš darbo D. Budrevičienę ne tik neteisėtai atleido darbuotoją, bet veikė nesąžiningai, neteisingai ir piktnaudžiavo teise.

Ieškiniu prašoma atsižvelgti, kad ieškovei, grąžinus ją į darbą, gali būti sudarytos nepalankios sąlygos dirbti, nes ji neketina taikstyti su pažeidimais. Todėl prašoma atleidimą iš darbo pripažinti neteisėtu, ieškovei priteisti išėtinę išmoką ir vidutinį darbo užmokestį už priverstinę pravaikštą, laikant, kad darbo sutartis yra nutraukta teismo sprendimu nuo jo įsigaliojimo dienos.

Henrikas Mickevičius
Žmogaus teisių stebėjimo instituto direktorius